

باسمه تعالی

شرح دعای روز نوزدهم ماه رمضان از آیت الله مجتهدی

♦ متن و ترجمه دعای روز نوزدهم ماه مبارک رمضان:

اَللّٰهُمَّ وَفِّرْ فِيْهِ حَظِّيْ مِنْ بَرَكَاتِهِ وَ سَهِّلْ سَبِيْلِيْ اِلَى خَيْرَاتِهِ وَ لَا تَحْرِمْنِيْ قَبُوْلَ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِيًّا اِلَى الْحَقِّ الْمُبِيْنِ؛^۱

خدایا! در این روز بهره مرا از برکاتش وافر گردان و به سوی خیراتش، مسیرم را سهل و آسان ساز و از حسنات مقبول آن، مرا محروم مساز. ای هدایت کننده به سوی حق آشکار!

«اَللّٰهُمَّ وَفِّرْ فِيْهِ حَظِّيْ مِنْ بَرَكَاتِهِ»

«وَفِّر» به معنی «زیاد کن» خدایا روزی من کن تا از برکات ماه مبارک رمضان حظ و بهره فراوان ببرم، و برکات ماه رمضان همان قرآن خواندن و دعای ابو حمزه خواندن است و گریه کردن بر سختی مرگ و آنچه پس از مرگ در پیش رو داریم.

♦ قبر ندا می دهد من خانه تنهایی تو هستم:

در حدیث آمده است که قبر؛ هر روز به پنج کلمه ندا می کند؛ «اَلْقَبْرُ يُنَادِي بِخَمْسِ كَلِمَاتٍ» و قبر هر روز صبح به صبح خطاب به ما می کند «اَنَا بَيْتُ الْوَحْدَةِ» منم خانه تنهایی تو، در قبرستان همه کنار هم خوابیده اند؛ ولی در عین حال غریب هستند، و بغلی از بغلی بی خبر است «فاحملوا اِلَيَّ اُنَيْسًا» انیسی و همنشینی برای خودت تهیه کن تا در آنجا تنها نباشی، اعمال نیک بهترین انیس انسان هستند در غربت قبر؛ «اَنَا بَيْتُ الظُّلْمَةِ» من خانه تاریکی تو هستم «فاحملوا اِلَيَّ سِرَاجًا» پس چراغی برای تاریکی قبرت آماده ساز «اَنَا بَيْتُ الدِّيْدَانِ» من خانه کرم و عقرب تو هستم پس تریاق و زهری که کرم ها و عقرب ها را از بین ببرد با خود بیاور.^۲

♦ عقرب ها به جنازه حمله کردند:

سال ها قبل یکی از طلبه ها در مدرسه ما درس می خواند؛ ایشان می گفت: جنازه ای بود که می خواستیم او را دفن کنیم هر مکانی انتخاب می کردیم؛ عقرب ها به جنازه حمله می کردند، هر چه آنها را می کشتیم باز مثل چشمه از زمین می جوشیدند؛ آخر هم خسته شدیم و جنازه را روی عقرب ها گذاشتیم و دفن کردیم.

^۱ بحار الأنوار، ج: ۹۵، ص: ۱۴۹.

اَللّٰهُمَّ وَفِّرْ حَظِّيْ مِنْ بَرَكَاتِهِ وَ سَهِّلْ سَبِيْلِيْ اِلَى حَيَاةٍ خَيْرَاتِهِ وَ لَا تَحْرِمْنِيْ الْقَلِيْلَ مِنْ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِيًّا اِلَى الْحَقِّ الْمُبِيْنِ.

^۲ تحریر المواعظ العديدة، ص ۳۹۰.

قال النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: الْقَبْرُ يُنَادِي بِخَمْسِ كَلِمَاتٍ: اَنَا بَيْتُ الْوَحْدَةِ؛ فاحملوا اِلَيَّ اُنَيْسًا، وَ اَنَا بَيْتُ الْحَيَاتِ؛ فاحملوا اِلَيَّ تَرِيَاقًا، وَ اَنَا بَيْتُ الظُّلْمِ «۲» فاحملوا اِلَيَّ سِرَاجًا، وَ اَنَا بَيْتُ التَّرَابِ فاحملوا اِلَيَّ فَرَاشًا، وَ اَنَا بَيْتُ الْفَقْرِ فاحملوا اِلَيَّ كَنْزًا.

قبر می گوید من خانه پر از مار و عقرب تو هستم «فَاحْمِلُوا إِلَيَّ تَرِيقًا»^۳ و این روایات می خواهد بگوید که به فکر آخرت باش؛ ولی ما آن قدر مست دنیا هستیم که ابداً متوجه دشواری های قبر و برزخ و... نیستیم، انسانی که بی هوش است نمی فهمد و به فکر این مسائل نیست، لذا از خدا بخواهیم که ما را هوشیار کند. خدا کند که صداهای عالم معنی را بشنویم! که همواره فریاد می زند «أَنَا بَيْتُ الظُّلْمَةِ؛ اَنَا بَيْتُ الدِّيدَانِ؛ اَنَا بَيْتُ الْغُرْبَةِ»... خدایا توفیق بده از برکات ماه مبارک رمضان استفاده کنیم. حدود چهل سال پیش بود که در روزنامه خواندم؛ مصرف برق در ماه رمضان بالا رفته است؛ و باید هم همین طور باشد و مردم اهل سحر باشند و از برکات ماه رمضان استفاده کنیم.

♦ دولت وظیفه دارد با رباخواران مقابله کند:

«حظ» به معنی بهره می باشد، بعضی ها در معاملات و قرض دادن هایشان بهره حرام می گیرند و اهل ربا هستند، و دولت وظیفه دارد با رباخواران مقابله کند؛ من تعجب می کنم که چرا در جمهوری اسلامی هنوز عده ای رباخواری می کنند و دولت هم هیچ اقدامی نمی کند! باید عده ای از طرف دولت تجسس کنند و اهل ربا را شناسایی و مجازات کنند.

فراموش نکنیم بهره دو نوع است، یکی بهره حرام مثل ربا و... و یکی هم بهره معنوی مثل ماه رمضان که محل دعا و بهره های معنوی می باشد.

«وَسَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى خَيْرَاتِهِ»

خدایا راه خیرات را برای من آسان کن؛

یکی از خیرات افطاری دادن است، اگر تمکن مالی دارید افطاری بدهید که ثواب زیادی هم دارد؛ سابق در مساجد افطاری می دادند که باعث جذب بچه ها به مساجد می شد و کار خوب و پسندیده ای بود، یا درخت توت در مسجد می کاشتند تا پای بچه ها به مسجد باز شود، باید مسجد جذابیت داشته باشد تا جوانان و بچه ها به آنجا بیایند الان غالب افراد در مساجد پیرمردها هستند! چرا؟!

لذا از خدا بخواهید که راه خیرات را برای ما آسان بکند؛ باید از حال همسایه خود باخبر باشید؛ بعضی ها سحری ندارند بخورند با نان خالی روزه می گیرند؛ و شما مسئول هستید حتی اگر بی خبر باشید! باید تحقیق کنید و از حال همسایه فقیرتان اطلاع داشته باشید.

♦ مؤاخذه اصحاب توسط امام معصوم (علیه السلام):

در روایت است که شخصی مورد مؤاخذه امام معصوم (علیه السلام) قرار گرفت که چرا تو از حال همسایه فقیرت بی خبری؟

آن شخص گفت: نمی دانستم

^۳ تریاق، معرب تریاک و آن دوابی مرکب است معروف که چند ادویه را کوفته و بیخته در شهد آمیزند و آن دافع اقسام زهرهای نباتی و حیوانی باشد. [غیاث اللغات]... حکیم ناصر خسرو قبادیانی گفته است: ترا که مار گزیده ست حيله تریاق است * ز ما بخواه، گمان چون بری که ما ماریم

حضرت فرمودند: مؤاخذهات می‌کنم که چرا نمی‌دانستی؛ اگر باخبر بودی که همسایه‌ات ندارد و کمک نمی‌کردی که کافر بودی؛ صرف دعا خواندن انسان را بهشتی نمی‌کند باید زیر بال و پر فقرا را گرفت؛ آن هم نه هر فقیری، بلکه فقیر آبرومند که فقیر است و اظهار فقر نمی‌کند.

«وَلَا تَحْرَمْنِي قَبُولَ حَسَنَاتِهِ»

خدایا مرا از قبول حسنات محروم نکن؛

♦ کاری نکنیم حسنات اعمال از بین برود:

خدایا اگر کار خوبی می‌کنم اهل نماز شب و دعای ابوحمزه و... هستم حسنات آن اعمال را به من برسان و محرومم نکن؛ یعنی کاری کنم که آن حسناتم از بین برود، مثلاً اگر یک غیبت کنم تمام اعمال چهل‌روزه من از بین می‌رود^۴ در حدیث آمده است که اگر کسی غیبت کند عبادات چهل‌روزه او در نامه کسی که مورد غیبت قرار گرفته است نوشته می‌شود.^۵

لذا اگر کسی غیبت شما را کرد باید برای او چشم‌روشنی هم ببرید؛ چون تا چهل روز هر کار خیری که بکند در نامه اعمال شما ثبت می‌شود؛ در جامع‌السعادت آمده است که شخصی مورد غیبت قرار گرفت و آن شخص برای غیبت‌کننده هدیه فرستاد و تشکر کرد.^۶ باید هر روز بگوییم که خدایا کاری کن که حسناتم مورد قبول تو واقع بشود.

«يَا هَادِيًا إِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ»

ای خدایی که راهنمایی می‌کنی به سوی حق؛

الان چقدر باید از خدا شکرگزار باشیم که ما را به دین حق هدایت نموده است و به شیعه دوازده‌امامی هدایت کرده؛ همه، شیعیان امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب (علیهما السلام) هستید. «وَالْيَ الْحَقِّ الْمُبِينِ» در حقیقت ولایت اهل‌بیت (علیهم السلام) است که خداوند ما را به سوی ولایت اهل‌بیت هدایت نموده است. ای خدایی که ما را به حق مبین و آشکار هدایت کرده‌ای این دعاها را در حق ما مستجاب بفرما.

^۴ مستدرک الوسائل، ج: ۷، ص: ۳۲۲.

عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) أَنَّهُ قَالَ مَنْ اغْتَابَ مُسْلِمًا أَوْ مُسْلِمَةً لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ تَعَالَى صَلَاتَهُ وَ لَا صِيَامَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَ لَيْلَةً إِلَّا أَنْ يُغْفَرَ لَهُ صَاحِبُهُ.

^۵ ارشاد القلوب، ترجمه رضایی، ج ۱، ص ۲۷۸.

و پیغمبر فرمود: مرد روز قیامت می‌آید نگاه به نامه عملش می‌کند اثری از کارهای نیک خود را در آن نامه نمی‌بیند سپس عرض می‌کند کجاست کارهای شایسته من که در دنیا انجام دادم پاسخ داده می‌شود تو غیبت مردم را کردی بجای غیبت‌های ثواب‌های تو در نامه عمل کسانی که غیبت آنها را کردی نوشته شد.

^۶ جامع‌السعادت، ج: ۲، ص: ۳۱۶.

«أَنْ رَجُلًا قِيلَ لَهُ: أَنْ فَلَانًا قَدْ اغْتَابَكَ، فَبِعِثْ إِلَيْهِ طَبِيقًا مِنَ الرُّطْبِ، وَ قَالَ: بَلْغَنِي أَنْكَ قَدْ أَهْدَيْتَ إِلَى مَنْ حَسَنَاتِكَ، فَأُرِدْتُ أَنْ أَكْفِيكَ عَلَيْهَا فَاعْذُرْنِي، فَنِي لَا أَقْدِرُ أَنْ أَكْفِيكَ عَلَى التَّمَامِ.»